

België - Belgique
P.B.
3800 Sint-Truiden
Cicindria
BC 9423

Het Kroniekje

Driemaandelijks tijdschrift van Natuurpunt Aulenteer

natuurpunt Aulenteer

2012 nr 2

P409288

Afgiftekantoor 3800 Sint-Truiden Cicindria
Jaargang 34 – 2e trimester 2012 - Uitgave nr. 34
V.U.: Koenraad Van Meerbeek, Lepelstraat 34, 3800 Sint-Truiden

Kalender Kalender Kalender

JULI

Zondag 1 juli: Molenbeekwandeling stroomopwaarts vanaf de rotonde aan Staaien

Samenkomst: 14u Parking Garage Pax aan Staaien

Gids: Richard Vandergeten en Willy Petitjean

Organisatie: NP Aulenteer ism Toerisme Sint-Truiden

Zondag 7 juli: Natuurbeheerswerken in Overbroek

Van 10u-17u, samenkomst in het Natuur.huis Aulenteer & Pes, Kleinveldstraat 54, Gelinden

Iedereen welkom!

SEPTEMBER

Zondag 23 september: Cultuur- en fruitmarkt

Van 13u30 tot 18u00 op de Grote Markt in Sint-Truiden

OKTOBER

Zondag 7 oktober: Paddenstoelenwandeling Nieuwenhoven

Samenkomst: 14u Bezoekerscentrum van het Provinciaal Domein Nieuwenhoven

Gids: Johan Van Meerbeek en Christoph Leys

Organisatie: NP Aulenteer ism Toerisme Sint-Truiden

NOVEMBER

Zondag 4 november: Wandelen in de Mombeekvallei

Samenkomst: 14u aan het infopaneel in de Klinkstraat te Alken of carpoolen om 13u30 vanaf parking Veemarkt in Sint-Truiden

Gids: Staf Grauwels

Organisatie: NP Aulenteer ism Toerisme Sint-Truiden

Kroniekje

Verantwoordelijke uitgever, redactie & vormgeving:

Koenraad Van Meerbeek – Lepelstraat 34, 3800 Sint-Truiden

E-mail: info@natuurpuntaulenteer.be

Artikels: enkel de auteur is verantwoordelijk voor inhoud en stijl.

Tel. voorzitter Diederik De Leersnyder: 011 69 16 22

Aulenteer Kroniekje

Tijdschrift voor leden van Natuurpunt Aulenteer

Gedrukt op 100% gerecycleerd papier

Inhoudstafel

Website - Voorblad - Digitaal	2
JNM Fruistreek	3
Wandeling: De drie wachtbekkens van Bernissem.....	4
Een wandeling tussen kruidjes	6
Oud-JNM- en Aulenteerlid haalt de krant !	7
Bosuil in nesten.....	8
Meer teken door bosvorming?	10
Vogel in de kijker: de Glanskop (Poecile palustri)	12
Wees slimmer dan de vos, hou je kippenren vosvrij.....	13
Belang van biodiversiteit voor het leveren van ecosysteemdiensten	14
Vogelweetjes van Richard	16
Energie van de toekomst?	17
Lieveheersbeestjes	18
Euforie versus verdriet.....	19
Verlichting in holle weg Kelsbeek (Metsteren)!	20
Weetjes van Diederik	23

Aulenteer

Al onze activiteiten handelen over natuur, cultuur en milieu. Elke eerste zondag van de maand is er een geleide natuur- en cultuurwandeling, georganiseerd door Toerisme Sint-Truiden en de Aulenteernatuurgidsen. Een wandeling duurt maximaal 2 uur, tenzij anders is vermeld. Graag aangepaste kledij. Honden thuislaten a.u.b.

Voor slechts €7,50 per jaar wordt u uitgenodigd op de activiteiten van Aulenteer en ontvangt u ons driemaandelijks tijdschrift het 'Aulenteer KRONIEKJE' met activiteitenkalender. Adres: Aulenteer Natuur.huis, Kleinveldstraat 54, 3800 Gelinden (Sint-Truiden) - rekeningnummer: 001-0765746-07 - Tel. 011 69 16 22.

U kunt ook voor een volwaardig Natuurpuntabonnement kiezen, dan schrijft u €24,- over op rekeningnummer 230-0044233-21 van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met vermelding Aulenteer.

Website

Bezoek de website van Natuurpunt Aulenteer op ons nieuwe adres:
www.natuurpuntaulenteer.be

Voorblad

Tom Smets uit Kortenbos heeft een stukje van het gazon omgevormd tot een bloemenweide. Met als resultaat een pracht aan kleuren en vormen en een grote diversiteit aan insecten. Op de foto op de voorpagina zie je een zweefvlieg op een korenbloem.

Wil jij volgende keer jouw foto op het voorblad zien prijken? Stuur je foto dan door naar info@natuurpuntaulenteer.be met de vermelding "Foto voorblad" en waar je de foto getrokken hebt. Graag een foto die in het seizoen past. Zorg er zeker voor dat de foto voldoende groot is (min 2 Mb)!

Digitaal

Wil je het Kroniekje digitaal ontvangen? Stuur dan een mailtje met je naam, adres en de vermelding dat je het Kroniekje digitaal wilt ontvangen naar info@natuurpuntaulenteer.be.

Een fantastische zomer met super toffe JNM-kampen

In onze afdeling zijn er deze zomer voor de enthousiaste ini's en gewone leden twee kampen:

⇒ **Help-ik-zie-geen-hand-voor-mijn-ogen-kamp (17 tot 22 juli)**

Een cool natuurstudiekamp waar we nachten lang nachtdieren gaan observeren. Enkele speciale gasten die op onze agenda staan zijn de bevers, das en hamster, maar ook muizen (lopend en vliegend), nachtvlinders, uilen, konijnen, vos, ...

⇒ **Do-it-yourself 5.0 laat maar waaie van 3 tot 11 augustus**

Voor iedereen die het zelf wil doen en wil bijleren over hoe je materialen bewerkt zoals hout en metaal. Of als je andere dingen wil bijleren over groenten drogen en roken, houtskool maken, ...

Meer info over de kamp en inschrijven op jnm.be/kampen

Piepers moeten snel kijken op de site jnm.be/kampen en zoeken welke kampen nog niet volzet zijn!

Wandeling: De drie wachtbekkens van Bernissem.

Zondag 1 April 2012 was een prachtige zonovergoten dag om te wandelen rondom de drie wachtbekkens van Bernissem. De thuisblijvers hadden ongelijk. We waren met 30 Aulenteerwandelaars, en de stemming was opperbest.

Na wat uitleg over de algemene werking van de organisatie "Watering en Polders in Vlaanderen v.z.w." en over "Watering Sint-Truiden v.z.w." in het bijzonder, werden de 3 overstromingszones (wachtbekkens) van de Kelsterbeek, en de Oude Beek in Bernissem, uitvoerig voorgesteld.

De wachtbekkens 1, 2 en 3 van Bernissem hebben een oppervlakte van 20 ha, met een gezamenlijke wateropvangcapaciteit, in noodsituaties, van 160.000 m³. Het is het grootste wateropvanggebied in onze fruitstreek, en moet Zepperen en de stroomopwaarts en -afwaarts gelegen akkers, weilanden en huizen helpen beschermen tegen het natuurgeweld, waterschade en rampzalige modderoverlast van de Kelsterbeek.

Tijdens de wandeling rondom de 3 wachtbekkens, vertelde onze natuurgidse Annemie gepassioneerd over de eerste lentekriebels van de zich ontlukende natuur. De eerste wilde kruiden zoals Speenkruid, vertoonden reeds hun eerste bloemetjes en blaadjes. Ook stonden enkele struiken zoals de Sleedoorn reeds in bloei. De eerste katjes van Wilg, Hazelaar en els waren een duidelijk teken dat de lente in aantocht was. Halverwege onze wandeling vonden we het lijkje van een aangeschoten en half opgevreten ree. Het beestje moet een pijnlijke dood gestorven zijn!

Boven op de lange aarden dijk van wachtbekken 1 werden we door onze birdwatchers, Yvon Princen en Richard Vandergeten, verwelkomd. Via enkele ter plaatse opgestelde telescopen en verrekijkers konden onze wandelaars genieten van enkele zeldzame eenden die neergestreken waren

op de grote waterplas. Genoteerd werden: Kuifeenden, Wintertalingen, Pijlstaarteenden, grote Canadese Gansen, Kievit, enz...

Tenslotte werd de wandelgroep door de familie Vossius (Terbiest 299) uitvoerig en deskundig geïnformeerd over de ons bekende afrikaanse Struisvogel. De familie Vossius hebben namelijk vrienden in Polen die een Struisvogelranch uitbaten. Speciaal voor Aulenteer was er daardoor een mogelijkheid voorzien om lege, halfopen en beschilderde struisvoegeleieren te kopen. Interessant materiaal voor bloemschikkers, en andere hobbyisten! Goed om te weten!

Tekst en foto's: Richard Vandergeten

Een wandeling tussen kruidjes

Kruiden zijn planten waarvan het bovengrondse deel ieder jaar afsterft om in de volgende lente, vanuit wortel of knol of zaad, opnieuw in groei en bloei te gaan. Vertrekkend aan het Natuur.huis te Gelinden komen we er op de hellingen van de Herkvallei zeer veel tegen, al dan niet reeds geel, rood, groen of blauwig bloemend.

Gele voorjaarsbloeiers vallen gemakkelijk op, ze zijn ook met velen. Denk maar aan Paarden- en boterbloem, aan Speenkruid en narcis. Wanneer je de voorkeur geeft aan de blauwbloemige plantjes zijn er de verschillende geslachten vergeet-mij-nietjes en ereprijsjes; het Kruipend zenegroen, de Hondsdraf en Paarse

dovenetel zijn dan weer meer paars. Van die dovenetel, een lipbloemige, kennen we zeker ook de gele, de witte en de gevlekte vorm.

Groene bloemen? Ja, wanneer je de opvallende bloempjes van het gras meetelt: de aren van grassen bevatten er honderden, met stampers en meeldraden, kroon- en kelkkafjes. Naast en in het zeggenperceel toont Johan ons trouwens het meest opvallende verschil tussen grassen, russen

en zeggen: grassen hebben een knopige, holle stengel, de Pitrus een eveneens ronde stengel maar vol schuimige pit, de Zeegroene rus heeft een gekamerde pit en de zegges zijn dikwijls driekantig.

Sommige plantjes bloeien nog niet, maar zelfs zonder loep zie je dat Kleefkruid, Ruw walstro en Glad walstro tot dezelfde familie (sterbladigen) en zelfs tot hetzelfde geslacht behoren.

Op het Land van Zuyl met zijn geweldige helling komt dan weer een plant voor die alles wat anders aanpakt: in de lente maakt ze aanzienlijk grote bladeren en de bloemen volgen... in de herfst: de Herfsttijloos.

Het zeer vochtige Egoen voert door drassige, beekbegeleidende vegetatie. Hier moet je evenwel in het beekje gaan kijken waar grote bossen waterkers de zuiverheid van het water aangeven. Johan vertelt er in die vochtige omgeving nog een verhaaltje over het Judasoor, een (bij vochtig weer) zachte, bruine, eetbare paddenstoel op de schors van oude vlier. We vinden daar trouwens nog een prachtige heksenkring van witte Voorjaarspronkridder en zomaar in het midden van het pad een ... morielje !

Terugkerend van Egoen naar Gelinden is het nog even genieten van de stille, grazige beemden. Wel bedankt, Johan en Marc, voor deze mooie en leerrijke tocht.

Tekst: Annemie Verheyden

Foto's: Koenraad Van Meerbeek (Speenkruid – Vergeet-mij-nietje)

Oud-JNM- en Aulenteerlid haalt de krant !

In DS van 31 maart werd Peter Colemont (52) aan het woord gelaten over onze Belgische, en meer bepaald onze Limburgse wijnen. Met zijn Clos d'Opleeuw staat Peter, geboren Nieuwerkerkenaar, aan de top van het wijnmaken in België. Enige jaren geleden mochten wij op een ledenfeest in januari van zijn kundige uitleg genieten én enkele wijnen (niet die van zijn eigen terroir) proeven. Zijn wijn –tot drieduizend flessen per jaar die hij oogst in zijn ommuurde wijngaard van (slechts) één hectare- staat op de kaart van drie Belgische driesterrenrestaurants en in Oud Sluis. En Heston Blumenthal, chef van The Fat Duck in Londen, nam enkele flessen mee naar huis nadat hij passeerde in Mijn restaurant.

En zeggen dat diezelfde man als jonge twintiger nog ooit mee padden overzette aan de Engelbamp en gekwetste vogels verzorgde in een mini-vogelopvangcentrum aan de Rozenbos.

Annemie Verheyden

Bosuil in nesten

Het is vrijdagavond. Het schemert al. Ik hobbel met mijn fiets door Metsterenbergen. Zijn er bergen in Metsteren? Neen, er zijn geen bergen in Metsteren, maar tussen Kelsbekerhof en Metsterendorp ligt er een prachtige holle weg met metershoge bermen. En die bermen zijn de bergen waarop ik menige broek versleten heb. En met mij nog vele anderen: Scouts, Chiro, en vergelijkbaar gespuis.

Het is eerst wat klimmen geblazen en dan volgt de razende afdaling. Maar daar ligt een obstakel op het wegdek: Een verwrongen tak met een knots in het midden. Ik knijp mijn remmen dicht. Gevaarlijk zo'n tak met een knots in het midden: Als je daar tegen op botst, ben je nog niet zalig.

Ik parkeer mijn stalen ros en stap naar de tak toe met de bedoeling hem een flinke trap te geven en hem zo in het decor te doen belanden. Daar neem ik mijn aanloop... en stop bruusk mijn actie: De knots in het midden van de tak heeft zich volledig omgedraaid, zonder dat de rest van de tak mee bewoog. Waw! Ik deins achteruit en kijk verschrikt en gefascineerd toe. Vanuit de knots staren twee grote ogen me aan.

"Hela..." - Een wielertoerist remt af- "Zeg kerel, je staat midden op de weg!." "Weet ik," antwoord ik, "maar er ligt hier een gekwetste grote vogel op de grond; een uil zo te zien, een bosuil."

De wielertoerist nadert nieuwsgierig. Ik til behoedzaam de bosuil van het asfalt, de vleugels bijeengevouwen, zoals ik mijn vader vroeger zag doen met zijn duiven. "Hij is er erg aan toe, ik zie wel geen bloed, maar bekijk die poot eens."

De rechterpoot van het ongelukkig beestje is vreselijk opgezwollen en de rechterklauwtjes strak verkrampt. Maar kerel leeft nog. "Weet je wat," zeg ik, "Ik neem hem mee naar huis en verwittig het Opvangcentrum van Opglabbeek". Ik berg voorzichtig de bosuil in mijn fietstas en we snellen naar Nieuw-Sint-Truiden. De wielertoerist soepel voorop en ik hijgend in zijn wiel. Er komt een soort 'spoeddienstgevoel' over ons. We hebben wel geen loeiende sirene of zwaailichten, maar de snelheid mag er wezen. Nog een spurtje over de Gorsemweg en we zijn er.

"Francinneke, je raadt nooit wat ik nu bijheb!" Ik ben al met diverse wezens thuisgekomen, maar dit is wel een uniek specimen. Mijn vrouw diept een gepaste kartonnen doos op, legt een doekje op de bodem en we vlijen ons slachtoffer neer op z'n bedje. We hebben de indruk dat onze patiënt ons dankbaar toeblijkt. Wat een prachtige ogen. Wat een grote, donkere, prachtige, mysterieuze ogen.

De kartonnen doos gaat de duistere gang in, om het beest nog niet meer stress te bezorgen. Die wetenschap hebben we van op TV. We bellen Opglabbeek en een vriendelijke dame zegt dat ze een medewerker langs stuurt.

Wachten duurt lang, vooral op de gang van een spoedafdeling. Een kwartier, twintig minuten, een half uur, drie kwartier. We rinkelen opnieuw naar Opglabbeek en de vriendelijke dame verzekert ons dat de hulp onderweg is: "Maar hij moet van Dilsen komen, nog een beetje geduld." Gelukkig horen we af en toe een gewriemel in de doos. Onze bosuil leeft nog. God, hij leeft nog.

Ding-dong. Daar zijn ze. Met een jeep. Een blozende kerel in groene Opglabbeek-jas en zijn vriendin. De man doet een eerste vluchtig onderzoek. "Dit heb ik nog nooit gezien." Hij trekt een ernstig gezicht. "Dit is waarschijnlijk een infectie, maar die poot is immens dik en zo hard. En hij is zo mager en zo zwak. Mmm, ik vrees ervoor." Hij spreidt de vleugels van de bosuil open. "Die ontsteking is dikker dan zijn lijfje. Van de andere kant... een beestje met een sterk gestel" De bosuil wisselt van doos, belandt in de jeep, en het voertuig snort de nacht in. Wij hebben nog wat snoepjes meegegeven, niet voor de patiënt, maar voor zijn begeleiders. Die mensen hadden van 's middags niet meer gegeten.

En dan is het weer wachten. Een week wachten. Ja, ok... Het is druk in het opvangcentrum maar ze hadden toch al iets van zich kunnen laten horen. Enfin, geen nieuws is misschien goed nieuws.

En dan: Hét mailtje: Uw bosuil, gevonden daar en in toestand zo, is flink opgeknapt en kan binnenkort vrijgelaten worden.

Daar hebben we dan ene op gedronken.

Willy en Francine

Meer teken door bosvorming?

Teken ondergaan een onvolledige gedaanteverwisseling waarbij vier stadia doorlopen worden: ei, larve, nimf en adult of volwassen teek. Hierbij vervellen ze en gaan over in het volgende stadium zonder echt van uitzicht te veranderen. De volledige levenscyclus bedraagt twee tot drie jaar waarbij elk stadium een geschikte gastheer zoekt. Eens een gastheer gevonden zuigen de larven, nimfen en de volwassen vrouwtjes gedurende enkele dagen bloed. Volgezogen teken vallen vervolgens van hun gastheer af om zich op de grond te ontwikkelen tot het volgende stadium of om eitjes te leggen en vervolgens te sterven. De onvolwassen stadia voeden zich voornamelijk op vogels en kleine tot middelgrote zoogdieren. De adulten gaan op zoek naar grotere zoogdieren, voornamelijk hertachtigen.

Teken kunnen tijdens hun bloedmaal besmet geraken met de bacterie *Borrelia burgdorferi*. Ze geraken voornamelijk geïnfecteerd als larve of nimf aangezien vooral vogels en kleine zoogdieren een reservoir vormen voor de bacterie. Eenmaal geïnfecteerd kunnen de nimfen of adulten de bacterie doorgeven aan de mens, wat de ziekte van Lyme kan veroorzaken.

De verspreiding en talrijkheid van teken wordt bepaald door het microklimaat, de vegetatie en de beschikbaarheid van gastheren. Teken zijn zelf weinig mobiel en afhankelijk van hun gastheren voor hun verspreiding. Omdat ze gevoelig zijn voor uitdroging hebben ze meer kans op overleving als ze terechtkomen op plaatsen met een ietwat

vochtige bodem. Daarom worden teken meer aangetroffen in bossen dan in open gebieden. Bossen beschermen de teken voor uitdroging en bieden voedsel en schuilmogelijkheden voor hun gastheren.

In recente onderzoeken werden meer teken aangetroffen in structuurrijke loofbossen dan in monotone naaldbossen. Aangezien de structuur en samenstelling van bossen in sterke mate bepaald worden door het gevoerde beheer zou het kunnen dat de mens een grote

invloed heeft op de aantallen teken in een bepaald gebied. Dit is vooral belangrijk in de Kempen waar veel bossen zijn en de aanwezigheid van de Lyme-bacterie hoger is dan in de rest van Vlaanderen. Het Vlaams bosbeleid stimuleert gevarieerde en gemengde bossen op basis van inheemse loofboomsoorten, vooral dan in de Kempen waar oorspronkelijk homogene dennenbossen aanwezig waren. De omvorming van deze dennenbossen naar gemengde loofboombossen met structuurrijke struiklaag en kruidenlaag bevoordeelt de aanwezigheid van teken.

Moeten we de omvormingsstrategie dan ter discussie stellen?

Uiteraard niet. Productie van hout is al lang niet meer de enige functie van bossen. In de voorbije decennia kregen de recreatieve, ecologische en milieubescherpende functie een steeds grotere rol. Gemengde bossen met veel loofboomsoorten zijn landschappelijk waardevoller dan homogene dennenbossen. Wel kunnen preventieve maatregelen getroffen worden om de kans op tekenbeten te verkleinen.

Zo zouden bosbezoekers tijdelijk uit risicovolle gebieden kunnen geweerd worden. Tevens zou men de bospaden kunnen verbreden en de vegetatie langs deze paden maaien waardoor de kans op tekenbeten verkleint. Dergelijke maatregelen kunnen ook ten goede komen aan warmteminnende soorten waaronder de bosvlinders.

Tenslotte moet vermeld worden dat bosomvorming met een hogere biodiversiteit het aantal teken ook negatief kan beïnvloeden. Larven en nimfen zullen niet alleen bloed zuigen bij knaagdieren maar ook bij andere dieren die geen reservoir vormen voor de Lyme-bacterie.

Kortom, er is nog heel wat onderzoek nodig om uit te maken wat het meest gunstige beheer is om het risico op Lyme borreliose te verminderen.

Tekst: Johan Van Meerbeek

Foto: André Gaens

Vogel in de kijker: de Glanskop (*Poecile palustri*)

Op vrijdag 2 maart 2012 waren de weersomstandigheden in België nog altijd somber en grijs. Een lange wandeling maken in- en rondom St-Truiden was die dag geen optie. Samen met mijn half trouwboekje besloot ik dan maar voor een korte wandeling in 't Speelhof. Onderweg, in het kleine bos van 't Speelhof, hadden we reeds de luide, krijgende klanken gehoord van enkele halsbandparkieten. Ook het Winterkoninkje, de Heggenmus, het Roodborstje en de Merel zongen reeds hun eerste lenteliedjes.

Op het einde van het joggingspad zagen we plotseling een klein vogeltje heel intens eten. Het vogeltje omklemd met zijn tere pootjes, het groene netje van een aan een tak opgehangen mezenbolletje. Dat alles gebeurde in een struik, op ooghoogte, zo een 2m van ons vandaan. Telkens fladderde het vogeltje heen en weer, wat voedsel

meepikkend, om uiteindelijk op een dikkere tak neer te strijken. Het leek wel alsof het vogeltje vlieglessen had gekregen van de kolibri. Het fijne van deze vogelontmoeting was, dat dit gedrag zich meermaals herhaalde, en we uitvoerig de kans kregen om dit

kleine vleugeltje nauwkeurig te observeren en te determineren. Het was een fraaie bosmees van +/- 11,5cm, zo groot als een Pimpelmees. Grotendeels bruin op de rug bovenaan, zacht beige-bruin onderaan, met een contrasterende, glanzende kopkap tot over de ogen, kleine zwarte baardstreep en witte wangen. De snavel was zwart met uitzondering van een witte vlek op het binnenste deel van de bovensnavel langs de snijrand. Het was de Glanskop.

Het mannetje en het vrouwtje van de glanskop zijn gelijk. De juveniel (laat voorjaar tot late zomer) ziet er hetzelfde uit, maar met een mattere kopkap en lichter van onderen. Vermits deze glansmees daarenboven erg lijkt op de matkop (*Poecile montanus*), een andere lid van de mezenfamilie, is een gedetailleerde waarneming van de uitwendige kenmerken en de zang noodzakelijk. De glanskop heeft een

diagnostische roep die hem onderscheid van de matkop: een scherp, iets niezend" pit-tsjoe! "De glanskop foerageert in het broedseizoen op insecten, maar de rest van het jaar heeft hij een vrijwel vegetarisch dieet, onder andere met grote aantallen noten en zaden, plus een paar bessen.

De glanskop vertoont trekjes bij het leggen van de eieren en het uitbroeden daarvan, die kenmerkend zijn voor alle mezen. Zo legt hij een groot legsel eenmaal per jaar, in tijd gesynchroniseerd met het verschijnen van de grootste aantallen rupsen in zijn eigen habitat. Het vrouwtje legt een ei per dag, maar begint het broeden pas nadat het laatste ei is gelegd. Waardoor het exacte aantal gelegde eieren wordt bepaald, is het onderwerp van veel onderzoek. Het lijkt alsof het vrouwtje op de een of andere manier kan voorspellen hoeveel jongen zij en het mannetje in een bepaald jaar kunnen grootbrengen en ze legt vervolgens dat aantal eieren. Alleen het vrouwtje bebroedt de eieren terwijl het mannetje haar geregeld voedsel komt brengen. Misschien kunnen wij mensen van deze geboortebeperving bij mezen nog wat leren!

Tekst: Richard Vandergeten

Foto: Huubhugens.nl

Wees slimmer dan de vos, hou je kippenren vosvrij.

"Waar moet je aan denken om een vos uit je kippenren te houden?"

- Kippen moet je 's nachts onderbrengen in een afgesloten nachthok. (je hebt tegenwoordig alo deurtjes die automatisch sluiten wanneer het donker wordt.
- Een hond in de tuin kan een vos afschrikken.
- Wanneer je schapen of geiten binnen dezelfde omheining houdt blijven de vossen op een afstand.
- Als de kippen 's nachts nergens binnen kunnen dient de omheining minimum 2 m hoog te zijn.
- De maasgrootte van deze draad mag maximum 3 tot 4 cm te zijn.
- Bevestig de draad aan de buitenkant van de palen. Span de draad strak aan.
- Plooi de bovenste 40 cm van de draad naar buiten om onder een hoek van 30°.
- Vossen graven dikwijls net langs de draad. Leg daarom rondom de buitenzijde van de omheining een rij tegels, betonplaten, planken of gaas van +/- 40 cm.
- Als je geen dergelijke tegels legt, graaf je de draad minstens 50 cm diep in de grond.

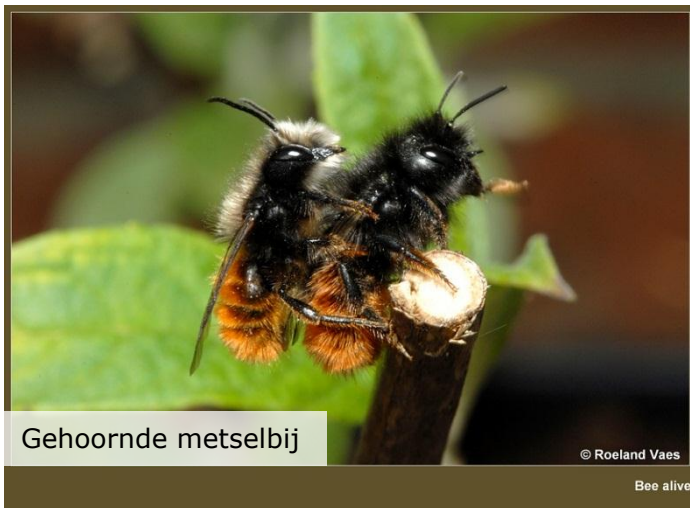
Belang van biodiversiteit voor het leveren van ecosysteemdiensten in een akker- en fruitteeltgebied

Gelinden is een akker- en fruitteeltgebied met als voornaamste teelten: wintertarwe en de fruitteelt. De fruitteelt bestaat voornamelijk uit appel, peer en in mindere mate kers. Andere belangrijke teelten zijn suikerbieten, maïs, wintergerst en grasland.

Gelinden heeft veel te kampen met erosie. De totale potentiële erosie bedraagt 19,2 ton/ha/jaar. De totale potentiële erosie is de som van de potentiële water- en bewerkingserosie voor een gemiddeld akkergewas. Als we voor de potentiële watererosie ook het gewas in rekening brengen, is het duidelijk dat aardappelen het meeste erosiegevoelige gewas is. Daarop volgen fruitteelt, maïs, cichorei en suikerbieten. Gelinden is een gebied waar er al heel wat is gebeurd op vlak van erosiebestrijding. Zo zijn er grasbuffers en bufferende dammen aangelegd. Rekening houdend met de potentiële erosie zijn de erosiemaatregelen steeds goed geplaatst. De biodiversiteit die belangrijk is voor de erosiemaatregelen zijn

voornamelijk grassoorten. Het aandeel grassoorten in de grasbuffers of bufferende dammen moet minstens 70% bedragen en het aandeel kruidachtigen mag maximum 10% bedragen. Natuurlijke elementen die bijdragen tot de erosiebestrijding zijn bomenrijen, hagen, heggen, houtkanten en taluds. In Gelinden zijn er 1,4 km bomenrijen, 3,3km hagen, heggen en houtkanten en 6,5km aan taluds die mee helpen aan de bestrijding van erosie. We vermoeden dat ook andere organismen mee genieten van die erosiemaatregelen. Zo zijn er akkervogels, konijnen, hazen, aardmuizen, egels, dassen en ongewervelden die kunnen vertoeven in de grassen van grasbuffers of bufferende dammen, maar ook in de hagen, heggen en houtkanten vinden ze mogelijk goede schuil- of nestplaatsen.

Het hoogseizoen voor de recreatie is voornamelijk in de bloesemperiode. Toch is de bloesem niet het enige belangrijke voor de recreanten. De rust, natuur en het heuvelachtig open landschap staan ook hoog aangeschreven voor zowel

inwoners als toeristen. Als we dieper ingaan op de aantrekkelijke of belangrijke elementen van het gebied, zijn er veel die geen specifieke elementen kunnen antwoorden. Diegenen die er wel specifiek op antwoordden, vonden vooral vogels belangrijk. 13% van alle ondervraagden konden ook specifieke vogelsoorten opnoemen die voor hen belangrijk waren. Enkele van de specifieke vogelsoorten waren Gele kwikstaart, IJsvogel, mezen, Buizerd, Patrijs en Fazant.

Pollinatie is de ecosysteemdienst die nog het meeste onderzoek vraagt. De meest waargenomen bestuivers in het gebied zijn de Honingbij, de Tweekleurige zandbij, de Gehoornde metselbij en de Akkerhommel. In de fruitteelt zorgen vooral de Honingbij en de Tweekleurige zandbij voor de bestuiving. Ze bestuiven ook bloemen uit wegbermen of weiden, net zoals de gehoornde Metselbij en de Akkerhommel. Voor concrete cijfers over de aantallen van de bestuivers is er verder onderzoek nodig.

Tekst: Ines Heremans

Foto's: Roeland Vaes

Vogelweetjes van Richard

1. De eerste zwaluwen waren dit jaar wel erg vroeg in ons land. Op 24-03-2012 spotte Gielen Pascal reeds de eerste boerenzwaluwen. Het aantal boerenzwaluwen is de laatste dertig jaar met tachtig procent gedaald. Volgens Natuurpunt komt dat doordat de zwaluwen niet terechtkunnen op grote, industriële veehouderijen. Ook arriveren de zwaluwen vroeger, zo een zeven dagen eerder dan twintig jaar geleden.
2. Het Tongerse schepencollege wil de zwaluwen een handje helpen, door boeren die de bestaande boerennesten behouden of willen bevorderen, een premie te geven.
3. De Maatheide in Lommel is een eeuwenoud vogeltrekgebied. Waarom vele trekvogels, waaronder Ooievaars, Buizerds, Rode en Zwarte wouwen, en deze route kiezen heeft te maken met de thermiek boven de zandgrond, en de goede ligging van het terrein, aan de rand van enkele meertjes. Precies hier wil de organisatie Limburg Win(d)t een 3 -tal windmolens laten oprichten. Door de plaatselijke ornithologen werd er nu een uitvoerig bezwaarschrift ingediend (te vergelijken met ons protest in Bernissem).
4. Waarom keren onze boerenzwaluwen terug naar hier in de lente? In de warme landen is het dan toch ook warm? Ornithologen hebben dit gegeven uitvoerig onderzocht en besloten dat de volgende factoren de oorzaak zijn van deze jaarlijkse trek van zuid naar noord:
 - a. 's Avonds blijft het hier langer licht dan in de warme landen, en dus kunnen de vogels langer jagen op insecten
 - b. In de gematigde en in de noordelijke streken is er in de lente, een zeer groot voedselaanbod voor allerlei insectenetende vogels. Dat begint met de plantengroei en – bloei die bij ons zeer sterk geconcentreerd is, en waar de insecten op hun beurt gebruik van maken. De “lange” dagen versterken dat effect van een “voedselpiek” nog meer. Onze vogels kunnen deze voedselpiek juist dan goed gebruiken, om hun jongen groot te brengen.
5. Ook dit jaar werden in het wachtbekken van Bernissem, tijdens de trekperiode, weer uitzonderlijk zeldzame eendjes en kleine vogeltjes waargenomen zoals: Brilduiker, Kuifeend, Slobeend, Krakeend, Tafeleend, Smient, Kleine karakiet, Bosrietzanger, Groenpootruiters, Kempphaan, Zwarte ruiters, enz. De moeite waard om met verrekijker eens langs te wandelen.

Energie van de toekomst?

Onderstaande mail belandde een tijdje in mijn mailbox. Ik weet niet of het allemaal waar is, maar het is zeker de moeite om het eens te lezen. Surf ook eens naar de website, vermeld onderaan de mail!

Koenraad

"Sinds 2007 onderzoekt de Engelse firma Cella Energy een soort super brandstof die weinig tot geen koolwaterstoffen uitstoot, milieuvriendelijk kan geproduceerd worden en kan getankt worden in conventionele verbrandingsmotoren zonder veel aanpassingen.

Na drie jaar onderzoek is de firma klaar met de brandstof. Het is waterstof maar in een andere vorm. Zoals u wellicht niet weet is waterstof alleen op te slaan en te tanken onder hoge druk en onder extreme koeling. Cella Energy heeft dat probleem opgelost, het kan nu gewoon als benzine getankt en opgeslagen worden.

En nu komt het: De kostprijs aan de pomp zou tussen 0.25 en 0.30 euro per liter bedragen. Dat samen met de te verwaarlozen uitstoot is te mooi om waar te zijn maar toch is het reeds bevestigd met een patent door Cella.

Wat is nu het probleem: de grote oliemaatschappijen voelen de bui hangen en werken Cella tegen om de brandstof via hun netwerken aan te bieden aan klanten zoals u en ik.

Ik vind het de moeite om hier ruchtbaarheid rond te maken en zodoende iedereen te laten weten dat deze brandstof bestaat en dat wij uitgebuit en bedrogen worden zoals de aarde wordt uitgebuit door hebzucht en macht.

Daarom vraag ik je om deze mail door te sturen naar al je contactpersonen. Misschien helpt het wel en kan het leiden tot enige beweging of politieke druk.

Meer info over deze brandstof vind je op www.cellaenergy.com"

Lieveheersbeestjes

Deze foto werd genomen door mijn echtgenote in onze tuin. Zoals reeds vroeger in een krantenartikel van De Standaard te lezen was, is er op dit ogenblik in België en in de ons omringende landen een invasie bezig van Aziatische veelkleurige lieveheersbeestjes. Hierdoor worden onze eigen inheemse lieveheersbeestjes verdrongen (tot 30% minder, vergeleken met 1999). Omdat de Aziat veel groter is (zie foto), is hij onze inheemse soorten te snel af bij de jacht op bladluizen, en bovendien eet hij ook haar larven op. Een manier om deze Aziat te bestrijden is er niet. Wij kunnen alleen maar hopen dat de natuurlijke vijanden van de inheemse lieveheersbeestjes ook trek krijgen in de Aziatische soort. Maar er zal wel enige tijd over heengaan, voor de evolutie daar vat op krijgt. Voorlopig hebben onze sluipvliegen en sluipwespen voor hem totaal geen interesse.

Tekst: Richard Vandergeten

Foto: Judith Bollen

Euforie versus verdriet.

Op een van mijn dagelijkse wandelingen aan het industrieterrein te Brustem zie ik toevallig in een hoge dennenboom twee jonge velduil en zitten. Ze bekijken mij met trieste ogen maar wat verwacht je van jonge uilen? Een en al euforie maak ik een reeks foto's en ga later zelfs nog eens terug want zo iets zie je niet elke dag. Later die dag verwittigt ik een vriend, een amateur fotograaf, of hij de volgende dag niet wilde meegaan om ook wat foto's te maken. Eerst geloofde hij mij niet en insinueerde hij dat de foto's die ik hem al had doorgestuurd van het internet kwamen. En inderdaad toen hij toch toehapte en we ter plaatse aankwamen waren er geen uiltjes meer te zien. Ik kon mijn eigen ogen niet geloven.

Na wat rondspoken vonden we uiteindelijk twee graatmagere uiltjes. DOOD, VERHONGERD! Ik was zodanig onder de indruk daar ik de ouders voordien nog had gehoord. Naarmate ik mijn tocht verder zette kwamen we bij een akker waar net maïs was gezaaid. Ter plaatse lagen een 5-tal dakpannen omgekeerd met daaronder vergif. De link was al gauw gelegd. Muizen vergiftigd, ouders vergiftigd en de jongen een hongersdood. Na veel nadenken heb ik uiteindelijk de milieupolitie verwittigd die me beloofde een patrouille langs te sturen maar ik vrees dat tegen die tijd de maïs geoogst is. Wanneer ik dit scenario volgend jaar opnieuw meemaak, dan beloof ik plechtig dat ik de uilen uit de boom zal schudden en naar Opglabbeek breng want ik ben er dagen niet goed van geweest!

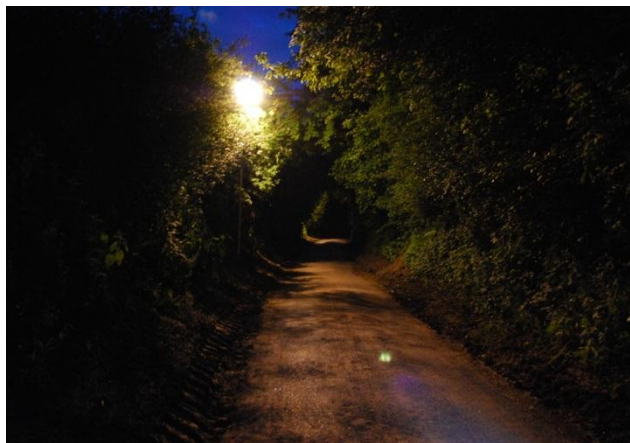
André Gaens

Verlichting in holle weg Kelsbeek (Metsteren)!

De achterzijde van het perceel dat wij bewonen op Terbeek 45 in Metsteren, grenst aan de Holle Weg naar Kelsbeek. Recentelijk werden in deze holle weg door Infrax ingrijpende werken uitgevoerd, en, naar wij nu kunnen vaststellen, om verlichting aan te brengen! Deze verlichting is echter zo intens dat er in onze achtertuin 's avond en 's nachts meer licht is dan gedurende de dag. We zijn genoodzaakt het kippenhok te verduisteren, opdat de kippen het onderscheid tussen dag en nacht zouden kunnen maken!

- In een tijd dat iedereen moet bezuinigen is dit geldverspilling;
- In een tijd dat iedereen energie moet besparen is dit energieverspilling;
- Dit verstoort het nachtleven van mens en dier, voor de vuist weg van zoogdieren, vogels en nachtvlinders maar vermoedelijk van nagenoeg alle natuurlijk leven aanwezig in deze holle weg.

Wat de motieven ook geweest mogen zijn om een dergelijke verlichting aan te brengen in deze toch volledig verlaten weg, waar behoudens vergissing onzerzijds nauwelijks gewelddelicten worden gepleegd. Tegen het sluikstorten zal het evenmin helpen, vermits de dag sluikstorters er niet van weerhoudt om hun afval achter te laten langs openbare weg. Het is immers een holle weg, die daardoor onttrokken is aan toezicht.

Daar de stad Sint-Truiden zich ertoe heeft verbonden middels haar milieujaarprogramma's een beleid te voeren dat erop gericht is om de milieuhinder die zich voordoet op haar grondgebied te beheersen en zo mogelijk in te perken, begrijpen wij het plaatsen van 13

verlichtingspalen in een van haar mooiste holle wegen totaal niet. De lichtvervuiling in een gebied dat tot voor kort nog quasi ongerept was, verstoort ook op ernstige wijze het nachtleven van tal van dieren die daar leven. Onbegrijpelijk.

Als we de Samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse overheid bekijken en om haar doelen te bereiken, zien we dat de stad Sint-

Truiden haar inwoners aanspoort om alternatieve energiebronnen te benutten en om het residentiële energiegebruik te verminderen. Daar de stad Sint-Truiden daar ook een voorbeeldfunctie te vervullen heeft, dienen acties te worden ondernomen om het energieverbruik binnen de gemeentelijke diensten tot een minimum te beperken. Wij zien het plaatsen van verlichting in een holle weg die er 's nachts totaal verlaten bij ligt, niet als een voorbeeldfunctie in deze.

De stad Sint-Truiden zou moeten trachten een energiebeleid te voeren dat erop gericht is het milieu zo weinig mogelijk te belasten. Wij zien dit zeker niet als een maatregel naar haar inwoners toe om een gelijkaardig gedrag te stimuleren. Een voorbeeldfunctie zou zijn de openbare verlichting te optimaliseren en het verbruik te verminderen. Het verschil tussen dag en nacht zou moeten worden aangemoedigd en zeker in gebieden die niet door de mens zijn bewoond.

Van Liesbeth Radoes, relatiebeheerder van de stad Sint-Truiden-nutsbedrijven en cel nutsvoorzieningen, kreeg ik het volgende antwoord:

"In de winter van 2010-2011 vroeg de heer Johnny Plevoets (directeur KCST) aandacht voor de zwakke weggebruiker en voor leerlingen die vanuit Nieuwerkerken naar een secundaire school in Sint-Truiden komen via Kelsbeek. Er stond daar geen verlichting. In functie van de veiligheid werd er nu verlichting geplaatst."

Gezien ik al méér dan 50 jaar woon op voornoemd adres - dus vlak naast deze holle weg - ben ik ook erg begaan met het wel en wee ervan. Ik ben er groot in geworden, zo ook mijn kinderen en in de loop der jaren weet ik ook wel wie deze holle weg gebruikt. Samen met vele buurtbewoners, vinden wij het redelijk onbegrijpelijk dat er simpel op vraag van een schooldirecteur zo maar verlichting wordt geplaatst, zonder de toestand eens ernstig te onderzoeken en metingen uit te voeren, terwijl:

- er toch overdag naar school wordt gegaan en men zodoende geen verlichting nodig heeft (tenzij in de wintermaanden);
- fietsen in deze holle weg inderdaad gevaarlijk is, omdat hij frequent wordt gebruikt voor sluipverkeer, er zeer hard wordt gereden en de bochten onoverzichtelijk zijn. En als het donker is, zal dit probleem ook niet opgelost zijn door er verlichting te plaatsen. Men had beter eerst deze weg afgesloten voor verkeer en hem enkel opengesteld voor de zwakke weggebruiker, maar dan zonder bijkomende verlichting. Of evt. een zwakkere verlichting, laag bij de grond.
- de intensiteit van de lampen die er nu branden, zó hevig is dat de zwakke weggebruiker 'verblind' wordt door het felle licht en

zelfs de contouren van de holle weg niet meer kan zien. Indien er geen verlichting aan is, is dit veel beter;

- er vanuit Nieuwerkerken een rijksweg - nl. de Diestersteenweg - ligt, mét een veilig fietspad los van de weg, recht naar Sint-Truiden en de KCST-scholen. Met veilige oversteken, dit als ze niet van Nieuwerkerken-centrum komen.
- deze holle weg ligt op amper 400m van de Diestersteenweg;
- enkel fietsers vanuit Binderveld deze holle weg gebruiken als ze snel naar Sint-Truiden willen. Die van Nieuwerkerken-centrum en Wijer gaan over de Diestersteenweg of de Engelpamp.

Sedert 20 mei heb ik zelf enkele metingen uitgevoerd om te zien hoeveel schoolgaande jeugd deze weg heeft gebruikt. Het aantal is 2, steeds dezelfde jongens. En... dit was overdag tussen 07u30 en 09u00 en 15u30 en 17u30.

We zullen maar niet vragen wat deze verlichting aan de gemeenschap heeft gekost zeker? Terwijl er op andere plaatsen meer nuttige dingen dienden te gebeuren en niet konden doorgaan omdat er geknipt werd in de budgetten.

Zou die timer niet aangepast kunnen worden zodat de lichten slechts branden tot 18u30 's avonds en vanaf 7u00 's morgens? Je kan dan wel uittellen hoe rendabel die verlichting zal zijn. Enkele donkere dagen tussen Allerheiligen en eind februari niet te na

gesproken hoeft die verlichting dan nooit te branden, want er is voldoende daglicht. Stel dat er toch een speciale avondactiviteit is waar de leerlingen met de fiets naar toe komen (maximum 5 x/jaar vermoed ik) kan men misschien zeer uitzonderlijk op die avonden de lichten ook laten branden. Beter misschien eerst onder de leerlingen navragen of er wel iemand van zin is naar die avondactiviteit met de fiets te komen.

Yvette CORDIE

Weetjes van Diederik

1. Onlangs zijn we even bij Yvonne Piquet geweest. Het was juist voor haar 91ste verjaardag. Straf hé, ons Yvonne is reeds 91 lentes jong. Ik mocht van haar zeggen dat iedereen die haar kent, de welgemeende groetjes kreeg van haar (Zie foto)!

2. Het bindend advies voor bebossing is door de Vlaamse regering afgeschaft. Wat betekent dit?
Wel, als je vroeger een bos of verscheidene bomen wou planten, mocht je dit doen op voorwaarde dat je van het Agentschap Natuur en Bos en van de Afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling en van het College van Burgemeester en Schepenen een gunstig advies moest ontvangen. Dit was werkelijk te omslachtig. Nu kan je dit zo doen zonder die poespas. Dit is een belangrijke stap voorwaarts in de administratieve vereenvoudiging voor bebossing. Slijp dus de spades en bestel alvast je plantgoed voor het najaar.
3. Tijdens de laatste plantendeterminaties hebben we mooie (nieuwe) planten gezien. Van Moeslook tot Addertong, over Kleine valeriaan tot meer dan duizend orchideën. Wie eens meewil op een van de plantentochten, kan me een seintje geven. Let op: we doen hier geen grote afstanden, maar er wordt met boek en loep soms langer dan een kwartier over een plantje ter plaatse getrappeld over wat het kan zijn.
4. Willy Petitjean heeft een bosuil laten repatriëren! Zie artikel hierover.

5. In diezelfde holle weg, nl Kelsbeek, heeft Infrax in opdracht van stad Sint-Truiden verlichting geplaatst. Volledig nutteloos en zelfs schadelijk: zie artikel van Yvette.
6. Deputé Frank Smeets heeft ons op de hoogte gebracht van het feit dat de aangevraagde vergunning voor de windmolens in Bernissembekken hogerop nu ook geweigerd werd. Burgemeester Ludwig Vandenhove en schepen Filip Moers meldden ons al dat stad Sint-Truiden reeds vroeger negatief advies had gegeven.
Wil niet zeggen dat we andere initiatieven voor het plaatsen van electriciteitopwekkende windmolens op andere en dan meer geschikte plaatsen niet zien zitten: INTEGENDEEL.
7. Twee ingestuurde berichten:
 - Vogels leggen ei steeds vroeger. Amper vijf procent van de vogelsoorten moet na 1 mei nog een ei leggen, zo blijkt uit een studie. Door de klimaatopwarming broeden vogels steeds vroeger.
 - Beestjes houden klimaat niet bij:
Doordat het klimaat in de afgelopen 20 jaar 249 km is 'opgeschoven' zijn er heel wat dieren uit zuid Europa die hier nu voorkomen (bv de tijgerspin, bijeneter, Cetti's zanger, ...) Stuur maar eens wat foto's binnen voor ons volgend Kroniekje. Zoiets als een zomeractie. Daarentegen andere dieren van bij ons schuiven op naar het Noorden: bv Oranjetipje.
8. In het najaar van 2011 en in het voorjaar 2012 hebben we enkele exoten van planten proberen te verwijderen in Overbroek. Moeilijke opdracht. Een exoot is een organisme (hier een plant) die zich gevestigd heeft waar het oorspronkelijk helemaal niet vandaan komt. Het gaat hem om een zeker bamboeriet, japanse duizendknoop, sneeuwbes. Ook de grote plant met de rode bloemen en het springzaad moest eraan geloven. Het gaat hem hierover plantenwoekeraars. Ga eens kijken in Overbroek en vertel ons waar je er nog ziet.
9. Milieu: Het nieuwe mobiliteitsplan is in opmaak. Willen we hier ook iets in te zeggen hebben?
10. Onze plaatselijke JNM afdeling Jeugd Natuur en Milieu afd Fruitstreek heeft samen met de Chiro Engroli (ons ook bekend van in Gelinden Mergeldag) 'n andere Sint-Truidense jeugdverenigingen de eerste prijs gehaald in de wedstrijd het mooiste hergebruik van zwerfvuil: De TRASHBATTLE.
Zie artikel van Igide Lismont Het Nieuwsblad: Jeugddienst Sint-Truiden daagde begin dit jaar de plaatselijke jeugdverenigingen en jongerenorganisaties uit om een groot en mobiel kunstwerk te maken van het afval dat ze in en rond hun lokaal produceren. Het

jeugdwerkinitiatief met het origineelste kunstwerk won een dag Walibi met de hele groep.

Er namen negen jeugdverenigingen deel aan de Trashbattle: Chiro Sint-Rita, Jeugd, Natuur en Milieu (JNM) Fruitstreek, Chiro Engroli, Chirojongens St-Marten, Sint-Kristinascouts, Chiromeisjes Sint-Marten, Sint-Trudoscouts en Sint-Augustinusscouts.

De jury bestond uit burgemeester Ludwig Vandenhove (SP.A), schepen van jeugd Els Snejders (SP.A), schepen van milieu Filip Moers (SP.A), schepen van cultuur Bert Stippelmans (CD&V) en directeur van de Haspengouwse Academie Beeldende Kunsten Marc Neven.

De jeugdbewegingen stelden hun 'kunstwerken' die ze uit afval maakten tijdens de 'Trashbattle' op de Grote Markt voor. De jury koos voor de ontwerpen van JNM met een libelle en chiro Engroli met een fruitmand.

Diederik

De doopvont van Christina de Wonderbare

De doopvont waar Christina de Wonderbare uit Brustem zich onderdompelde rond 1170:

Dit kunstwerk heeft al een hele lange reis achter de rug.

- Deze romaanse doopvont in blauwe hardsteen uit Wellen bevindt zich nu in Metropolitan Museum of Art in New York
- 1155-70: De kerk van Wellen krijgt een doopvont in blauwe steen. Wie is de maker?
- 12de-13de eeuw: De heilige Christina de Wonderbare (1150-1224) dompelt zich onder in de doopvont. Dat verandert haar leven.
- 1780: De romaanse doopvont wordt verhuisd naar het kerkhof. In de kerk komt een nieuwe kuip.
- 1890: Pastoor Lenders geeft de doopvont gratis aan de redemptoristen van Sint-Truiden.
- 1922: Redemptoristen verkopen de doopvont om uitbreiding van kerk te betalen voor 2.300 frank.
- 1947: Metropolitan Museum of Art koopt doopvont uit 'Limburg'.

Blauwe hardsteen, arduin of 'petit granit' in de volksmond komt uit de Condroz: Anthisnes, Barvaux, Clavier, Comblain-au-Pont, Modave, Ouffet, Sprimont, of verder uit Yvoir, Anhée of Zinnik; Deze steen zit meestal vol met fossielen diertjes zg zeelelies of stukjes hiervan, zie foto hieronder.

Zeelelies (Crinoidea) zijn een klasse van stekelhuidige dieren die allemaal leefden en nu nog leven in zee. Ondanks hun naam zijn het geen echte lelies, die behoren tot de planten. Zeelelies doen wel sterker denken aan een plant dan aan een dier vanwege de vele vertakte armen en de zeer langzame voortbeweging, als ze dat al kunnen.

